

Kom i gang med skoleutvikling

Rapport fra ekstern vurdering
på Liland skole i uke 20/2014

Tema: Uvikling av grunnleggende ferdigheter, med vekt på lesing og IKT
Vurderere: Lill-Karin Wallem og Jan Roger Wevang

I. Forord

Kunnskapsløftet

Både innhold, struktur og roller i norsk utdanning er i endring. Grunnopplæringen må ha beredskap og kompetanse til å håndtere nye betingelser og forventninger fra elever, foreldre, egne medarbeidere i tråd med utviklingen av kunnskapssamfunnet. Norsk skole kjennetegnes ved store og til dels systematiske prestasjonsforskjeller mellom elevene. Kunnskapsløftet stiller skoler og skoleeiere overfor store utfordringer med større lokal handlingsfrihet og tydelige mål for elevenes læring.

Utdanningsdirektoratet har utviklet verktøy til hjelp og støtte for skoler og skoleeiere i dette arbeidet, Ståstedsanalysen, Organisasjonsanalysen, Skoleeieranalysen og Tilstandsrapporten. Analysene ligger på Skoleporten, og alle skoler har fri tilgang til analysene.

Kvalitetsutvikling i skolen - Støtte fra Veilederkorps

Utdanningsdirektoratet inviterer kommuner, fylkeskommuner og skoler til å delta i et samarbeid for kvalitetsutvikling i skolen. Veilederkorpsset gir støtte til skoleeiere og skoler som trenger veiledning for å bedre læreprosessene i skolen. Målet er at flere elever skal lære og mestre mer, og fullføre utdanningsløpet.

Veiledning til skoleeier og skoleledelse

Veiledningsarbeidet retter seg mot ledelsen i kommunen og på skolen. Ved hjelp av analyseverktøy kartlegger skoleeier og skole aktuelle områder som bør utvikles. Verktøyene tar utgangspunkt i kvalitetsindikatorer som nasjonale prøver, elevundersøkelsen eller andre undersøkelser som brukes lokalt.

Veilederne gir støtte slik at skoleeier og skole kan komme i gang med lokalt utviklingsarbeid. Veilederne bidrar med kunnskap, erfaringer og råd som gjør skolen bedre rustet til å møte de utfordringene som dukker opp når tiltak skal gjennomføres, og den pedagogiske praksisen skal endres.

I tillegg til denne veiledningen får noen kommuner tilbud om ekstern skolevurdering.

Ekstern skolevurdering for å forsterke utviklingsarbeidet

Opplæringslova:

Kapittel 2. Rapportering og evaluering av opplæringsverksemda

(Opplæringslova § 14 – 1 fjerde ledd)

§ 2-1. Skolebasert vurdering

Skolen skal jamnleg vurdere i kva grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa medverkar til å nå dei måla som er fastsette i Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Skoleeigar har ansvar for å sjå til at vurderinga vert gjennomført etter føresetnadane

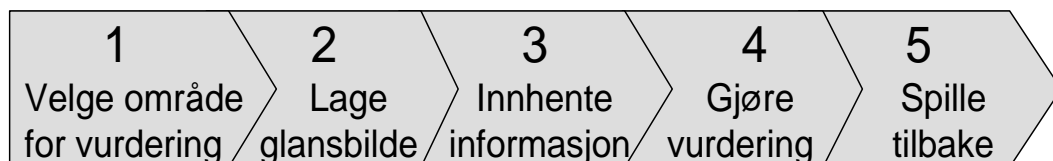
Endra ved forskrift 4. mars 2008 nr.214 (i kraft 5. mars 2008.)

Forskriften nevner ikke hvordan den skolebaserte vurderinga skal gjennomføres, men en av måtene er ekstern skolevurdering.

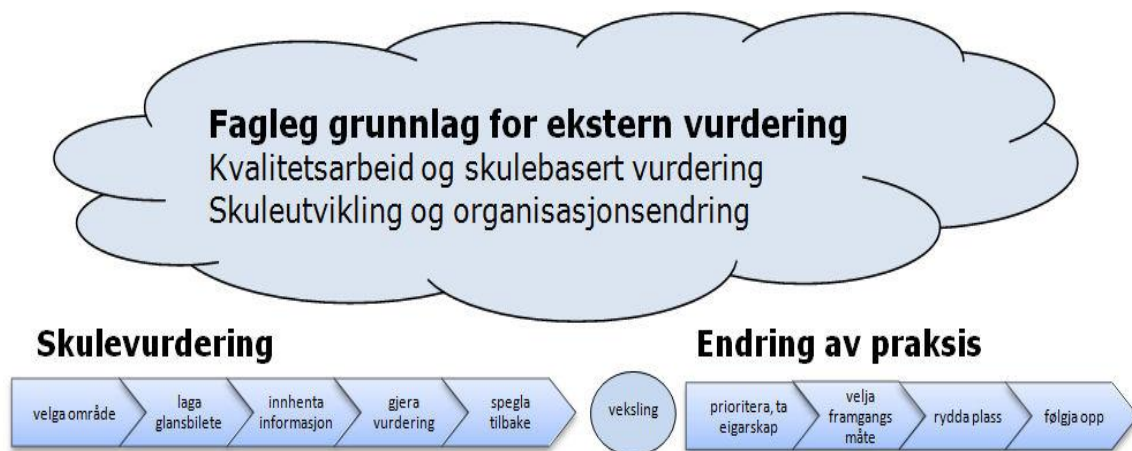
Ekstern skolevurdering er et verktøy som blir brukt i mange kommuner og regioner for å forsterke utviklingsarbeidet på skolene.

Tegn på god praksis

Utdanningsdirektoratet bygger vurderingsmodellen på en tilpasset versjon av Hardanger/Voss-regionen sin skolevurderingsmetodikk. De eksterne vurdererne har brukt denne metodikken i sitt arbeid i flere år. Modellen består av fem trinn:

Rapportens tittel spiller på det "glansbildet" som er utviklet for skolens utfordringer (pkt. 3). I stedet for målformuleringer, settes det opp konkrete tegn på hva som kjennetegner en god praksis, noe som synliggjør involvering og løsningsorientering i stedet for problemfokusering. Tegnene fungerer som kjernen i vurderingsprosessen. Et bredt spekter av interessenter vil få uttale seg om skolens nåværende praksis i forhold til tegnene på god praksis.

II. Fakta om skolen

Liland skole er en 1-10 skole med 168 elever skoleåret 2013/2014. Høsten 2013 ble en tidligere barneskole, Bogen skole, slått sammen med Liland skole. Det gjorde Liland skole til eneste grunnskolen i Evenes kommune. Lærerne fra Bogen skole fulgte med over til Liland skole.

Skolen har 31 ansatte, derav 23 lærere i ulike stillingsstørrelser, 2 assistenter, rådgiver/sosialpedagog, 1 inspektør og rektor. Administrasjonsressursen er 145% fordelt med 100 % på rektor og 45% på inspektør. Det er en klasse/gruppe på hvert klassetrinn – antall elever varierer fra 12 til 23 elever på trinnet.

Skolen har fra 2010 arbeidet ut fra LP-modellen. Arbeidet med LP-modellen har vært organisert i lærergrupper, der hver gruppe har hatt samling 1 1/2 time annenhver uke i 3 år. Metoden har vært positivt mottatt. De selvvalgte tema – case – har i hovedsak vært konsentrert om elevsaker. Siste året har det ikke blitt arbeidet så aktivt, flere opplevde en form for «case-tørke».

Fra 2012 har lesing vært et særlig satsingsområde. LP-metoden har også vært brukt her når det gjelder tiltak rundt enkelte elever. Ellers har det vært 1/2dagskurs ved PPT for lærere om lesing, Carlsten-tester har vært gjennomført hvert halvår og i 6-ukersperioder har daglige 10-15 minutters lesing vært gjennomført på alle klassetrinn, varierende fra uke til uke hvilke fag lesetiden er blitt lagt inn i.

Personalet har fellestid for info 1/2 time mandag morgen for info og kl 14.15 – 15.30 hver tirsdag, såkalt «rektortid».

III. Valg av hovedutfordring

Ut fra resultat av Ståstedsanalysen og Organisasjonsanalysen og andre identifiserte utviklingsområder kommer skole, skoleeier og veiledere frem til skolens hovedutfordring. Denne formuleres og blir utgangspunkt for den eksterne vurderingen.

Som følge av resultatene i (sett inn analysene som er gjort i forkant, for eksempel Ståstedsanalysen, Organisasjonsanalysen, SWOT-analyse eller lignende) har skolen valgt som hovedutfordring temaet:

Utvikling av grunnleggende ferdigheter med vekt på lesing og IKT

IV. Glansbilde

Å vurdere vil her si å måle en nå-situasjon opp mot en idealtilstand. Her blir en slik idealtilstand kalt kriterium/glansbilde. Et glansbilde belyser temaet fra ulike sider og er knyttet til aktivitet. Glansbildet gjøres konkret ved å dele det inn i kriterium og ulike tegn på god praksis. Skolens nåværende praksis blir vurdert opp mot dette bildet. Kriterium og tegn på god praksis på glansbilde skal henge nøye sammen med påstandene i ståstedanalysen, organisasjonsanalysen og elevundersøkelsen. Glansbildet er utformet av vurderere, men skolen er involvert i arbeidet i forkant av oppstartprosessen.

Skolen har godkjent at følgende skal være kriterium og tegn på god praksis på nettopp deres skole:

Kriterium	Tegn på god praksis
Elevene behersker grunnleggende ferdigheter i lesing og IKT-bruk	<ul style="list-style-type: none">• Elevene bruker i alle fag lesestrategier som er tilpasset lesingens formål.• Elevene bruker skolebiblioteket aktivt og målrettet• Elevene benytter digitale verktøy målrettet i opplæringen• Elevene har god kjennskap til egen utvikling av grunnleggende ferdigheter
Lærerne legger til rette for bruk av lesing og digitale ferdigheter som redskap for læring i alle	<ul style="list-style-type: none">• Lærerne vet hvordan de skal tilrettelegge for og stimulere til leseferdighet og leseglede på alle trinn• Resultatene fra Nasjonale prøver blir aktivt brukt for å styrke arbeidet med utvikling av grunnleggende ferdigheter hos elevene• Lærerne har nødvendig kompetanse til å bruke digital teknologi i daglig læringsarbeid• Når lærer oppdager at enkeltelever har svak progresjon i utvikling av grunnleggende ferdigheter, gis eleven rask støtte for å komme over i et positivt læringsløp
Skolen har god dialog med foreldrene om elevens utvikling av grunnleggende ferdigheter	<ul style="list-style-type: none">• Foreldrene kjenner til hva grunnleggende ferdigheter er• Skolen og foreldre drøfter jevnlig hvordan foreldrene kan bidra/stimulere til utvikling av grunnleggende ferdigheter• På foreldremøter og i konferansetimer legges det vekt på dialog om elevenes grunnleggende ferdigheter• Det er gode rutiner for å ta opp eventuelle bekymringer med foreldrene
Skolen har en felles forståelse av hva grunnleggende ferdigheter er	<ul style="list-style-type: none">• Skolen har en felles forståelse av hva arbeid med grunnleggende ferdigheter i alle fag innebærer• Ledelsen legger til rette for systematisk erfaringsutveksling i personalet rundt arbeidet med grunnleggende ferdigheter i• Skolen har planer for systematisk utvikling av grunnleggende ferdigheter på de ulike trinnene• Skolen har utviklet felles praksis for vurdering i forhold til grunnleggende ferdigheter

V. Tegn på god praksis

Sammenstille og se mønster

Når alle data er samlet inn ved hjelp av ulike metoder, sammenstilles disse dataene. Vurderer(e) analyserer og vurderer informasjonen ved å speile den mot glansbildet (tegnene på god praksis).

Ut fra denne vurderingen trekkes konklusjoner. Man finner frem til skolens sterke sider innen skolens valgte område og sider som bør utvikles for å bli bedre.

Kriterium: Elevene behersker grunnleggende ferdigheter i lesing og IKT-bruk.

Tegn

- *Elevene bruker i alle fag lesestrategier som er tilpasset lesingens formål.*

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer:

Vi observerer at elevene aktivt bruker ulike lesestrategier, at de kan drøfte tekster, at de tar notater, benytter tankekart og at de kan gjøre selvstendige valg av strategi når de skal lese en ny tekst.

Vi ser at skolen legger vekt på tidlig utvikling av god, teknisk lesing

Videre hører vi i samtalene med elevene at de er bevisst på ulike lesestrategier som f.eks. BISON-blikk, skumllesing, billedtolking, tankekart, VØL-skjema og notering av stikkord. Samtalene med lærere og med foreldre bekrefter også dette.

I noen av klasserommene ser vi plakater med påminning om lesestrategier

Ståstedanalysen viser at

Elevene utvikler leseferdigheter som redskap for læring i alle fag (62,5 % grønn/ 37,5 % gul) og at

Elevene bruker ulike lesestrategier som er tilpasset lesingens formål (56 % grønn/ 44 % gul)

Skolen er dette første året kommet godt i gang med utvikling av god teknisk lesing, lesehastighet og innholdsforståelse. Dette er et godt grunnlag å bygge videre på for å utvikle alle sider av lesing.

Tegn

- *Elevene benytter digitale verktøy målrettet i opplæringen*

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer:

Vi observerer at elevene har aktiv bruk av pc som verktøy i mange fag og læringsaktiviteter; skriving, søk etter fakta, arbeid med matematikkoppgaver, tegning av geometriske figurer (Geogebra), arbeid med animasjonsfilm, lesetrening, presentasjon (powerpoint) av prosjektoppgaver osv. Vi observerer og at elevene holder seg til oppgavene når de bruker datamaskinene.

Elevene selv forteller i samtale om en bevisst bruk av datamaskiner. De gir uttrykk for kjennskap til grunnleggende «nettvett». De eldste elevene leverer oppgaver på nett.

Lærerne forteller om tilrettelegging for databruk.

Ståstedanalysen viser bl.a. at *Lærerne vektlegger at elevene skal bruke digitale verktøy på forsvarlig måte (60% grønn/40% gul).*

Skolen har lagt vekt på å ha god dekning av datamaskiner. Skolen har også 4 interaktive tavler.

Elevene har generelt gode dataferdigheter. Det er viktig å sikre at alle elevene har de ferdigheter som trengs for fullt ut å benytte seg av de muligheter som IKT åpner for. Et opplegg for systematisk trening av bestemte ferdigheter på de ulike trinn, vil kunne sikre at alle elevene har grunnleggende IKT ferdigheter.

Kriterium: Skolen har god dialog med foreldrene om elevens utvikling av grunnleggende ferdigheter

Tegn

På foreldremøter og i konferansetimer legges det vekt på dialog om elevenes grunnleggende ferdigheter

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer:

Vi ser av samtaleskjema utviklet for konferansetimer at det legges vekt på dialog om elevens faglige utvikling.

Foreldre, lærere og elever bekrefter at denne dialogen skjer og at den innbefatter grunnleggende ferdigheter.

Her er lagt et godt grunnlag for også å tydeliggjøre hvilke grunnleggende ferdigheter som forventes på ulike trinn og i ulike fag.

VI. Praksis som kan bli bedre

Her har dere funnet avvik fra tegn på god praksis. Her kan skolen utvikle seg. Begrunn disse funnene. Hvilke konsekvenser må dette få for skolens praksis?

Kriterium: Elevene behersker grunnleggende ferdigheter i lesing og IKT-bruk

Tegn

Elevene bruker skolebiblioteket aktivt og målrettet

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer

Elevene gir uttrykk for at lån på biblioteket skjer sporadisk og avhengig av lærer. Elevene på barnetrinnet forteller at de låner noe skjønnlitteratur, mens elevene på ungdomstrinnet sier at de utelukkende henter fagbøker, da bare om de ikke finner nok opplysninger på nettet eller om de selv aktivt ønsker å finne en bok. Elevene på ungdomstrinnet uttrykker også at de i svært liten grad leser skjønnlitteratur.

Elevene hevder at lesekort er motiverende, men at disse bare brukes sporadisk.

Det finns noen lydbøker på biblioteket, men ungdomsskoleelevene hevder at disse bare er for «de små». De vet ikke om det finns digitale bøker.

Skolen har ikke noe system for bokpresentasjon for å stimulere elevene til lesing av skjønnlitteratur.

Lærere og foreldre bekrefter det som elevene forteller.

Vi finner ikke noe opplegg på skolen for å stimulere elevene til å bruke biblioteket.

Biblioteket/boksamlingen framstår som litt tungt og lite spennende – elevene hevder at «biblioteket er kjedelig». Utlånssystemet er fra tidligere digitalisert – Micromarc - , men elever/lærere kjenner ikke til at skolen har dette utlånssystemet. («Vi fører som regel ned i en bok det vi låner.»)

Et velfungerende bibliotek betyr mye for språkutvikling, leseutvikling og almindannelse hos elevene. Vi finner det bekymringsfullt at ungdomsskoleelevene i så liten grad leser skjønnlitteratur og heller ikke får

stimulans til å lese. Det er kompetanse i personalet til å gi elevene bokpresentasjoner. Denne kompetansen ser ikke ut til å være utnyttet.

Å finne en strategi for å utvikle leseglede hos de eldste elevene, bør være et viktig anliggende for skolen.

Kriterium: Lærerne legger til rette for bruk av lesing og digitale ferdigheter som redskap for læring i alle fag.

- *Tegn Lærerne har nødvendig kompetanse til å bruke digital teknologi i daglig læringsarbeid*

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer

Observasjoner viser at det er relativt få av lærerne som aktivt bruker digitale verktøy i undervisningen.

Det er en gjennomgående klage hos elevene at lærerne ikke har god nok digital kompetanse. Dette bekreftes av lærerne selv.

Ståstedsanalysen som sier at *Lærerne ved skolen har nødvendig kompetanse til å bruke teknologi i daglig læringsarbeid* har svært lav score: 20 % grønn, 56 % gul og 24% rød!

Skolen har 4 digitale tavler. Vi har bare sett en av tavlene i aktiv bruk, og lærere uttrykker usikkerhet i forhold til bruken av tavlene.

Flere rom er utstyrt med prosjektor. Vi har i liten grad sett bruk av disse av lærere.

Skolen bruker It's learning som læringsplattform. Mulighetene i denne blir bare delvis utnyttet.

Stadige tekniske utfordringer med pc-park og nettkapasitet gjør og sitt til at flere lærere gir opp å bruke datautstyret.

Skolen har tilsatte med høg datakompetanse som kan brukes inn mot resten av personalet .

Kriterium:

Skolen har en felles forståelse av hva grunnleggende ferdigheter er

Tegn

- *Ledelsen legger til rette for systematisk erfaringsutveksling i personalet rundt arbeidet med grunnleggende ferdigheter*
- *Skolen har planer for systematisk utvikling av grunnleggende ferdigheter på de ulike trinnene*
- *Skolen har utviklet felles praksis for vurdering i forhold til grunnleggende ferdigheter*

Beskrivelse/begrunnelse/kommentarer:

Etter vurderernes opplevelse er mangelen på samarbeid i personalet, samhandling, samkjøring , felles rutiner og helhetstenking skolens aller største utfordring! Dette knytter vi ikke opp til sammenslåing av de to skolene Bogen og Liland fra høsten 2013.

Å bedre praksis i forhold til overstående kriterium og tilhørende tegn på god praksis er derfor bare en bit i en langt større sammenheng. Vurdererne mener derfor at dette må gripes tak i mer helhetlig enn å gå inn på detaljnivå.

Mangel på felles tenking ser vi bl.a. gjennom mangel på felles utforming av arbeidsplaner, læringsmål, vurdering, samtalskjema, opplegg for foreldremøter. Vi ser og at personalet på samme hovedtrinn ikke har felles arbeidsrom.

Personalet har svært lite avsatt fellestid. I samtalene med lærerne blir uttrykt at fellestid blir dårlig utnyttet, det samme uttrykkes av ledelsen. Deler av fellestid er delt opp i svært små bolker. Vi finner ingen plan for innholdet i fellestid.

Vi hører i alle samtaler med lærere, rektor, inspektør og foreldre at bedre samarbeid i personalet blir etterlyst.

Lærerne forteller at de kjenner svært lite til hverandres arbeid og har aldri observert hverandres undervisning – bortsett fra som «to-lærer».

Skolen har få eller ingen felles rutiner nedfelt, vi finner heller ingen planer – bortsett fra skolens virksomhetsplan med punktvis beskrivelse av satsingsområder. (Etter framlegg av rapport for rektor, fikk vi se at skolen hadde plan mot mobbing og plan for rådgiving.)

Skolen har i år satsing på lesing – vi finner ingen plan eller konkret strategi for dette, heller ikke ansvarsfordeling eller hvordan arbeidet skal vurderes.

Det foreligger ingen kjent plan for intern kompetanseutvikling i personalet. Rektor viser til at en felles plan for kompetanseheving av utarbeides av kommunen og samordnes ofte gjennom RKK (for pedagogisk åersonale). Vi har ikke sett disse planene.

I Organisasjonsanalysen og i Ståstedsanalysen er det mange svar som understøtter mangelen på samhandling,erfaringsdeling og helhetstenking i skolen.

Det er foreløpig uklar ansvars/rollefordeling mellom rektor og inspektør – lærerne er noe usikre på hvem som har ansvar for hva, også mht pedagogisk utviklingsarbeid.

Vi har i liten grad observert erfaringsutveksling i personalet, samarbeid, og respons til hverandre under vårt opphold på skolen. Organisasjonsanalysen viser at det er svak kultur for deling av ideer og erfaringer fra eksterne kurs, det uttrykkes og at skolen i liten grad henter erfaringer utenfra.

Vi utfordrer personalet til i fellesskap å finne strategier for å bli en «vi-skole» der samarbeid, samhold, samkjøring, erfaringsutveksling og helhetstenking blir en selvfølgelig del av hverdagen. Og der alle tilsatte er trygge for hvilke rutiner som gjelder. Tydelige ønsker i hele personalet og samlet kompetanse og erfaring skulle tllsi at dette er mulig.

Vedlegg A.

Deltakere i ekstern vurdering

Det er viktig at de skolene som mottar veiledning forankrer prosessen hos elevene, foreldre, alle skolens medarbeidere og andre samarbeidsparter som er viktige for skolen. Ekstern vurdering sikrer at de ulike stemmene blir hørt og sett.

- Interne: 2 elever fra hvert av trinnene 4. - 10. klasse, lærerne, inspektør, rektor samt foreldre - klassekontakter med vara – 5 møtte
- Eksterne: Lill-Karin Wallem og Jan Roger Wevang

Begrunnelse for valg av informanter

Ved en 1-10 skole skal en rekke over 10 ulike klassetrinn. I dette vurderingstemaet ble det vesentlig å observere arbeidet med grunnleggende ferdigheter og bevisstheten rundt disse på alle trinn. Vi trengte tid til observasjon og prøvde å kutte ned på antall samtaler, bla. a. ved å utelate å ha samtale med elevene fra 1.-3. trinn, bare snakke uformelt med assistentene og konsentrere oss om faste lærere (ikke vikarer).

Vedlegg B. Tidsplan og aktiviteter

Forut for vurderingsuka på skolen, har det vært kontakt mellom vurderere og skole, og data er innhentet. Det er utarbeidet en tidsplan for prosessen. Glansbilde er utarbeidet og diskutert og forandret i samspill med skolens personale. Personalet har gjennomført en organisasjonsundersøkelse og en ståstedsanalyse som veilederne har vært med og oppsummert. Samtaleguider er utarbeidet og møte med foresatte planlagt.

Det er avsatt inntil tre dager (fire dager på store skoler) til selve vurderingen. Dette innebærer i hovedsak en startdag der vurderer(e) og rektor/ledelse og personalet møtes for første gang. Så starter informasjonsinnhenting gjennom samtaler, møter, observasjon o.l. Alle data sammenstilles, og vurderer(e) leter etter mønster i materiale og speiler det mot glansbildet. Rapport skrives og legges fram for personalet den tredje dagen.

Å gjennomføre ei kvalitetsvurdering på 3 dager er knapp tid, og innebærer en avgrensning av temaet.

Liland skole.Framdriftsplan:

Tid	Aktivitet	Ansvar
Uke 13	Kontakt med skolen/rektor. Skolen mottar glansbilde og forslag til tidsplan	Vurdererne
Uke 13-15	Personalet gjennomgår info om Skolevurdering oversendt fra vurdererne	Rektor
	Skolen oversender relevant informasjon og dokumentasjon til vurdererne i angående temaet for vurderinga.	Rektor
	Skolen går gjennom glansbilde med alle ansatte og melder tilbake til vurdererne innen 8.4.	Rektor
	Skolen gir vurdererne midlertidig adgang til skolens It's learning sider	Rektor
	Skolen kaller inn til foreldremøte (FAU+vara) mandag kveld i vurderingsuka. Informasjonsbrev blir tilsendt fra vurdererne	Rektor
	Skolen avtaler tidspunkt for rapportframlegging 14.5.	

	med skoleeier	
Uke 17	Skolen lager forslag til tidsplan for vurderingsuka: observasjon, samtale/intervju osv. og oversender vurdererne	Rektor
Uke 18	Utarbeiding av samtaleguider for elever, tilsatte og foreldre.	Vurdererne
Uke 19	Oversending av samtaleguider	Vurdererne
	Klargjøring av praktisk tilrettelegging rundt 12. - 14.5.	Rektor
Uke 20	Vurderingsuka	
Søndag 11.5.	Vurdererne kommer til Evenes (vi bor her under vurderingsuka) Forberedelse av vurderingsuka	Vurdererne
12.5.	Før skolestart: Møte med lærerne/tilsatte Ved skolestart: Vurdererne blir presentert i alle klasser Observasjon/samtaler/intervjuer Møte med rektor - Foreldremøte kl 18.00	Rektor Vurdererne Vurdererne Vurdererne
13.5.	Observasjon og samtale/intervju Møte med rektor Arbeid med rapport	Vurdererne Vurdererne Vurdererne
14.5.	Arbeid med rapport Møte med rektor ca. 1 time før framlegging av rapport Framlegging av rapport ca kl 14 -15 (etter skoletid) - Vurdererne reiser hjem	Vurdererne Rektor Vurdererne

Tidsplan for vurderingsuken

TID	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG
0800	Presentasjon av uken v vurdererne		Arbeid m rapport
0830	Hilserunde i alle klassene	Observasjon	
0920	Observasjon i klasserommene	Samtale m elever 4.-7.trinn	
1025		Observasjon	
1100	Mat	Mat	
1135	Observasjon	Observasjon	
1220	Samtalemed elever 8.-10.trinn		Framlegg for rektor

1320	Observasjon	Samtale med inspektør	
1415	Samtale med lærergruppe	Samtale m lærergruppe	Framlegg av rapport i plenum
15.30	Samtale/intervju med rektor	Kort samtale m rektor	
		Arbeid m rapport resten av dagen	
1800	Samtale med FAU		

Vedlegg C. Metoder

Skolen har allerede en del data gjennom ståstedsanalysen og organisasjonsanalysen, som utgjør et godt grunnlag for utvelgelse av område for ekstern vurdering. For å sikre god forankring og at alle stemmer blir hørt, hentes det inn data fra flere andre kilder (kildetriangulering). For å få best mulig kvalitet på informanter fra elevene ber en rektor i samarbeid med kontaktlærere plukke ut elever som skal intervjues.

Rektor får også ansvaret for å sette opp en plan for intervju med personalet slik at skolen kan fungere under vurderingsuka.

Alle intervju er gruppeintervju.

Tema og tid til rådighet virker inn på valg av metode. I prosessen på denne skolen er følgende metoder benyttet:

Ståstedsanalyse og Organisasjonsanalyse

Spørsmålene ble gjennomgått i personalet, deretter individuell besvarelse. Lærere, ledelse og 2 assistenter deltok.

Dokumentanalyse

I tillegg til Organisasjonsanalyse og Ståstedsanalyse sender skolen diverse relevante dokument til vurderer, for eksempel virksomhetsplan, arbeidsplaner, resultater av undersøkelser på skolen osv.

Fra Liland skole fikk vi tilsendt skolens Virksomhetsplan 2013 – 2014. Vi fikk tilgang på skolens It's learning side og har her kunnet følge med på de fleste klassene sine Arbeidsplaner de siste ukene før eksternvurderingen. Her har vi og kunnet se noen få fagplaner. Vi har og hatt en samtale med rektor pr. telefon der det ble gitt en del opplysninger om skolens virksomhet. Vi fikk og tilsendt samtaleark og samtaleskjema for konferansetimer. Etter framlegg av rapporten for rektor, ble vi forelagt skolens plan mot mobbing og plan for rådgiving.

Ved ankomst til skolen fikk vi ukens arbeidsplaner for alle skolene.

På slutten 2. dag på skolen fikk vi og utskrift av Elevundersøkelsen 2013.

Skolen har ikke oppe aktiv hjemmeside på nett, så det har vært begrenset hvor mye informasjon vi ellers har kunnet hente inn før vi kom til skolen.

Samtaleguider

For å fange lik tematikk, har vurderer(e) i forkant utarbeidet ulike samtaleguider til hjelp for samtaler med henholdsvis elevgrupper, foreldre og ulike grupper medarbeidere på skolen. Spørsmålene i disse samtaleguidene er alle hentet fra glansbildets tegn på god praksis.

Møte

Det var møte med foreldre (klassekontakter med vara) –5 stk – mandag kl 18 – 19.30.

Vi hadde møte med rektor etter skoletid mandag og tirsdag, den ene dagen som en utvidet samtale/intervju.

Vi hadde samtale /intervju med inspektør.

Observasjon og Logg

Observasjoner ble fortløpende gjennomført på alle klassetrinn. Tiden i klasserommene varierte fra noen minutt til bortimot en skoletime. I en av klassene hadde vi avtale om ikke å komme, pga uerfaren korttidsvikar. Observasjonene ble nedtegnet som notat/enkel loggføring.

Vedlegg D. Tomme samtaleguider

Samtaleguide for samtale med lærerne

Innledende spørsmål: Hva «magesfølelse» gir begrepet <i>grunnleggende ferdigheter</i> deg	
Elevene behersker grunnleggende ferdigheter i lesing og IKT-bruk	
<ul style="list-style-type: none">· Hva legger du i begrepet grunnleggende ferdigheter· Hva ferdigheter har elevene på ditt klasstrinn når det gjelder å finne ut hvilke lesestrategier som det er gunstig å bruke i ulike situasjoner· Av virksomhetsplanen framgår det at <i>Arbeid med lesing</i> er et prioritert område dette skoleåret. Hva gjør dere i praksis· Hvordan sikrer dere at skolebiblioteket blir brukt målrettet i undervisningen på de ulike klasstrinnene· Hva gjør dere for å lære elevene til å bruke IKT på en hensiktsmessig måte· I hvilken grad er elevene aktivt med og vurderer sin egen utvikling av grunnleggende ferdigheter	
Lærerne legger til rette for bruk av lesing og digitale ferdigheter som redskap for læring i alle fag	
<ul style="list-style-type: none">· Hvilket system har dere for systematisk og kontinuerlig stimulering av elevenes leseutvikling gjennom alle 10 år· Hvilke rutiner har dere for kartlegginger og system for oppfølging av resultater fra disse· Hvilken hjelp gir du elevene i å finne fram til gode lesestrategier i forhold til lesing av ulike tekster· Hvilken kompetanse har du selv i forhold til lesing og lesestrategier innen ditt/dine fag· I hvilken grad har du selv kompetanse for å legge til rette for bruk av digital teknologi i elevenes læringsarbeid· Hva skjer når du oppdager at en elev har svak progresjon i utvikling av grunnleggende ferdigheter?- I hvilken grad har dere et felles system på skolen for hvordan dere håndterer dette	
Skolen har god dialog med foreldrene om elevens utvikling av grunnleggende ferdigheter	
<ul style="list-style-type: none">· I hvilken grad er foreldrene kjent med hva som ligger i begrepet grunnleggende ferdigheter· På hvilken måte får foreldre vite om	

hvordan de kan bidra til å stimulere og utvikle elevenes grunnleggende ferdigheter

- I hvilke sammenhenger drøfter dere elevens utvikling av grunnleggende ferdigheter sammen med foreldrene
- Hvilke rutiner har dere for å ta opp eventuelle bekymringer med foreldrene.
- Hvordan vurderer du samarbeidsklimaet med foreldre

Skolen har en felles forståelse av hva grunnleggende ferdigheter er

- I hvilken grad har dere som personale en felles forståelse av hva arbeid med grunnleggende ferdigheter i alle fag innebærer
- I hvilken grad samarbeider dere på tvers av fag og klassetrinn for å utvikle elevenes leseferdigheter
- Hvordan legger ledelsen til rette for systematisk erfaringsutveksling i personalet rundt arbeidet med grunnleggende ferdigheter i de ulike fagene
- Hvilke felles planer/system har dere på skolen for systematisk utvikling av grunnleggende ferdigheter gjennom det 10-årige skoleløpet
- I hvilken grad har dere en uttalt felles praksis rundt vurdering i forhold til grunnleggende ferdigheter

Avsluttende spørsmål: Hva er etter din mening det viktigste som kan gjøres for at utviklingen av grunnleggende ferdigheter hos elevene ved Liland skole skal bli enda bedre?

Samtale med elevene

Innledende spørsmål: Hva er det beste ved å være elev ved Liland skole

Elevene behersker grunnleggende ferdigheter i lesing og IKT-bruk

- Hva forteller ordet lesestrategi deg
- Hvordan bestemmer du deg for hvilken lesestrategi du skal bruke når du leser en tekst
- Hvor ofte bruker du skolebiblioteket
- Hvordan bruker du biblioteket
- Hva bruker du datamaskin til i skolearbeidet
- Nevn noen viktige regler for god databruk
- Kan du forklare hva en grunnleggende ferdighet er
- Hvordan finner du ut hvordan dine egne grunnleggende ferdigheter i f.eks. lesing er

Lærerne legger til rette for bruk av lesing og digitale ferdigheter som redskap for læring i alle fag

- Hvor godt liker du å lese
- På hvilke måter får du øvelse i å bli en god

leser

- Hvordan hjelper læreren til for å gi deg lyst til og glede av å lese
- Hvordan hjelper lærerne deg til å finne gode lesestrategier til å bruke i forhold til ulike tekster
- Hvordan får du vite hva du har klart på nasjonale prøver og andre kartlegginger
- Hvordan arbeider du og lærerne dine sammen om å gjøre resultatene dine enda bedre
- Hvordan får du hjelp til å bruke data på en god måte
- Dersom du opplever noe i fagene som er vanskelig for deg, hva skjer da

Skolen har god dialog med foreldrene om elevens utvikling av grunnleggende ferdigheter

- Snakker du og foreldrene dine noen gang om hva grunnleggende ferdigheter er

Skolen har en felles forståelse av hva grunnleggende ferdigheter er

- Hvordan får du vite om hvordan dine grunnleggende ferdigheter i de ulike fagene skal vurderes

Avsluttende spørsmål: Hva kan etter din mening lærerne gjøre for at du skal få enda bedre grunnleggende ferdigheter

SAMTALESKJEMA FORELDRE – Åpent skjema

Innledende spørsmål: Hva opplever du som det beste ved Liland skole

Elevene behersker grunnleggende ferdigheter i lesing og IKT-bruk

· Kjenner du som forelder til hva grunnleggende ferdigheter er· Hva avgjør hvordan barnet ditt velger å ta fatt på å lese en tekst· Har du noe inntrykk av hvordan skolebiblioteket brukes· I hvilken grad mener du at eleven din benytter digitale verktøy målrettet i opplæringen· I hvilken grad har eleven din kjennskap til egen utvikling av grunnleggende ferdigheter	

Lærerne legger til rette for bruk av lesing og digitale ferdigheter som redskap for læring i alle fag

· Hvordan legger lærerne til rette for gjennom hele skoletiden å stimulere elevenes leseutvikling· Hva ser du av bruk av varierte arbeidsmåter og ulike lese- og læringsstrategier i undervisningen og i elevens hjemmeoppgaver· På hvilken måte gjør barnet ditt seg nytte av digitale ferdigheter i læringsarbeidet	

Skolen har god dialog med foreldrene om elevens utvikling av grunnleggende ferdigheter

· I hvilken grad drøfter skolen og foreldre jevnlig hvordan foreldrene kan bidra/stimulere til utvikling av grunnleggende ferdigheter hos egen elev· Hvordan får du kjennskap til ditt barns resultater fra nasjonale prøver og andre kartleggingsprøver	

<ul style="list-style-type: none"> ·Hvordan får du vite hva som blir gjort for arbeidet med å bedre resultater for ditt barn ·I hvilken grad legges det på foreldremøter og i konferansetimer vekt på dialog om elevenes grunnleggende ferdigheter ·Hvordan er rutinene for at lærerne tar opp eventuelle bekymringer med foreldrene ·I hvilken grad får foreldre raskt melding dersom en elev har svak utvikling av grunnleggende ferdigheter 	
Skolen har en felles forståelse av hva grunnleggende ferdigheter er	
<ul style="list-style-type: none"> · Kjenner dere til hvordan skolen arbeider i forhold til utvikling av grunnleggende ferdigheter 	
Avsluttende spørsmål: Hva er etter din mening det viktigste skolen kan gjøre for å styrke utviklingen av grunnleggende ferdigheter hos elevene?	

Samtaleguide for samtale med rektor/inspektør

Innledende spørsmål: Hvilken «magefølelse» gir begrepet <i>grunnleggende ferdigheter</i> deg	
Elevene behersker grunnleggende ferdigheter i lesing og IKT-bruk	
<ul style="list-style-type: none"> · Hva legger du i begrepet grunnleggende ferdigheter · Hvordan får du kjennskap til hvordan det bli arbeidet med utvikling av grunnleggende ferdigheter i ulike fag og på alle trinn · Av virksomhetsplanen framgår det at <i>Arbeid med lesing</i> er et prioritert område dette skoleåret. Hvordan skjer dette i praksis ·Hvordan sikrer du at skolebiblioteket blir brukt målrettet i undervisningen på de ulike klassetrinnene · Hva gjør dere for å lære elevene til å bruker IKT på en hensiktsmessig måte · I hvilken grad er elevene aktivt med og vurderer sin egen utvikling av grunnleggende ferdigheter 	
Lærerne legger til rette for bruk av lesing og digitale ferdigheter som redskap for læring i alle fag	
<ul style="list-style-type: none"> · Hvilket felles system har dere for systematisk og kontinuerlig stimulering av elevenes leseutvikling gjennom alle 10 år · Hvilke rutiner har dere for kartlegginger og system for oppfølging av resultater fra disse · Hvilken kompetanse har du selv i forhold til leseopplæring og til tilrettelegging for bruk av digital teknologi i elevenes læringsarbeid · Hva skjer når en lærer oppdager at en elev har svak progresjon i utvikling av grunnleggende ferdigheter?- I hvilken grad har dere et felles system på skolen for hvordan dette håndteres 	
Skolen har god dialog med foreldrene om elevens utvikling av grunnleggende ferdigheter	
<ul style="list-style-type: none"> · I hvilken grad blir foreldrene gjort kjent med hva som ligger i begrepet grunnleggende ferdigheter · På hvilken måte får foreldre vite om hvordan de kan bidra til å 	

stimulere og utvikle elevenes grunnleggende ferdigheter

- Hvordan får foreldrene kjennskap til resultat og oppfølging av ulike kartleggingsprøver
- I hvilke sammenhenger blir elevens utvikling av grunnleggende ferdigheter drøftet sammen med foreldrene
- Hvilke rutiner har dere for å ta opp eventuelle bekymringer med foreldrene.
- Hvordan vurderer du samarbeidsklimaet med skolens foreldre

Skolen har en felles forståelse av hva grunnleggende ferdigheter er

- I hvilken grad har dere som personale en felles forståelse av hva arbeid med grunnleggende ferdigheter i alle fag innebærer
- I hvilken grad er det samarbeid på tvers av fag og klassetrinn for å utvikle elevenes leseferdigheter
- I hvilken grad er det kultur for refleksjon og deling av erfaringer i personalet
- Hva er din rolle i forhold til å legge til rette for systematisk erfaringsutveksling i personalet rundt arbeidet med grunnleggende ferdigheter i de ulike fagene
- Hvilke felles planer/system har dere på skolen for systematisk utvikling av grunnleggende ferdigheter gjennom det 10-årige skoleløpet
- I hvilken grad har dere en uttalt felles praksis rundt vurdering i forhold til grunnleggende ferdigheter

Avsluttende spørsmål: Hva er – etter din mening – det viktigste som må gjøres for at utviklingen av grunnleggende ferdigheter hos elevene ved Liland skole skal bli enda bedre?